

Palmpasen

Nieuw leven

De symboliek van Palmpasen

Vandaag vieren we op school **Palmpasen**. Aanstaaende zondag is het namelijk **Palmzondag**, de laatste zondag van de vastenperiode voor Pasen. Met **Palmpasen** begint de **Goede Week**, ook wel **Stille Week** genoemd. Het ritueel van de **palmpasenoftocht** zit vol met **prachtige symboliek** die we graag met jullie delen.

In de kerkelijke traditie herdenken we met Palmpasen de optocht van Christus, die op een ezel Jeruzalem binnenreed. Elementen van het feest van Palmpasen bestonden echter al in de voorchristelijke tijd. In het voorjaar werden langs akkers en velden processietochten gehouden om kwade geesten weg te jagen - en goede geesten te eren om zo een rijke oogst te krijgen.

Zo'n processie tocht lijkt wel wat op de

palmpasenoftocht op de vrijescholen. De kinderen zingen prachtige liederen en smullen ondertussen van al het lekkers aan de palmstok.

Die palmpaasstok, gemaakt van een dode tak, herinnert aan de kringloop van dood en leven. De stok is versierd met crêpepapier. Bovenop zit een broodhaantje, gebakken door de kleuters. De haan kondigt de nieuwe dag aan en herinnert ons wakker in de wereld te staan. Het brood vind je terug in veel rituelen. Het symboliseert het voedsel voor de ziel. Het is ook een verwijzing naar het verdelen van het brood door Christus bij het laatste avondmaal.

Verder siert een ketting van gedroogde rozijnen, appels, vijgen en abrikozen de stok. Allemaal vruchten die zaad in zich dragen voor het nieuwe seizoen. De palmpaasstok is op die manier symbool voor nieuw leven, in de natuur én in jezelf.

Een zonnetje van goudkarton of gele linten siert de stok als beeld voor het licht dat met kerst geboren is en als een zon voor alle mensen wil zijn.

Het buxustakjes, tenslotte, symboliseert het eeuwig leven, want het blijft altijd groen.

Op onze school, en zeker in de kleuterklassen en lagere klassen, zijn beelden van de Stille Week en de wederopstanding nog te groot en te moeilijk. We hoeven dit feest dan ook niet alleen te zien als een christelijk feest. Veel elementen gaan nog veel verder terug dan het christendom.

Zo staken de Germanen rond deze tijd grote vuren aan voor de lentegodin Ostara of Eostre (vandaar het Engelse 'Easter'). Pas later is dit gebruik verchristelijkt tot de paasvuren die nog steeds worden aangestoken door heel Europa tijdens Pasen.

De uitbundige lentefeesten en de Stille Week waarin christenen het lijden en de kruisdood van Jezus herdenken, worden dus in dezelfde tijd gevierd en zijn deels dus vervlochten. Volgens Rudolf Steiner is het balanceren tussen deze tegengestelde krachten een uitdaging die met name bij de paasperiode past. Als aartsengel hoort bij deze periode Raphaël, die de mens

onderwijst over de geneeskrachtige werking van dit evenwicht.

De tweede klas op de Monteverdistraat heeft tijdens de handwerkles deze mooie bloemen gemaakt. Iedereen kon zelf kiezen wat voor soort bloem het moest worden. "Je krijgt er echt een lentegevoel van", zegt juf Renske van 2B. "Ook gezellig als ze tijdens de paasbrunch bij de kinderen op tafel staan."

Ook in de klas is de lente voelbaar

Nu de winterperiode voorbij is, ziet juf Miriam een verandering optreden bij de kleuters. Haar klas op de Lierstraat is levendiger geworden, schrijft ze.

Koning Winter heeft het land verlaten en vrouwtje dooi heeft de sneeuw en het winterse weer doen verdwijnen. Ze is de aarde aan het voorbereiden voor de bloemenkinderen. Moeder Aarde maakt de wortelkinderjes wakker en vertelt ze dat het tijd is om op te staan. De lentebloemen komen stuk voor stuk tevoorschijn.

In de kleuterklas zingen wij liedjes over de lente, de krokus, de narcis en hyacint. Wij wandelen door de natuur die aan het veranderen is en wij zijn opzoek naar de verschillende bloemen die tevoorschijn komen. De kinderen zijn aan het genieten van het lentezonnetje en zijn druk in de weer.

Ook in de klas is de lente voelbaar. De

kinderen zitten vol energie en hebben elkaar een hoop te vertellen. De kinderen zitten vol nieuwe creatieve ideeën wat is terug te zien in het vrije spel en in de knutsels, tekeningen en werkjes die worden gemaakt.

Op 8 maart hebben wij het lentefeest mogen vieren in de klas. Een feest om de komst van de lente in te luiden. De kinderen kwamen deze dag verkleed naar school. Er waren bloemenkinderen, vlinders, een rups, lentefeeën, een lammetje, lieveheersbeestjes, bijen en een haasje. Allemaal klaar om de komst van de lente te vieren. De stroken crêpepapier symboliseren de wortels van de bomen. Een aantal ouders uit de klas hebben voor deze gelegenheid pannenkoeken gebakken, het was een feestelijke dag.

Iedere week kijken wij in de kleuertuin naar de lentebloemen die tevoorschijn zijn gekomen. Als eerste het sneeuwkllokje gevolgd door de krokus, de narcis en de hyacint.

Wij zingen vrolijke lenteliedjes om het voorjaar te verwelkomen.

De rust en de innerlijke verstilling die er in de winterperiode kan zijn, is voorbij. De klas is levendig en lijkt af en toe op een bezige mierenkolonie. De kinderen gaan tijdens het vrije spel ijverig aan de slag en bouwen grote hutten, torens en hindernisbanen. Met alles uit de klas wordt gespeeld en alles

wordt verplaatst. De kinderen lijken nieuw spel te ontdekken en werken samen om het spel te realiseren. Na het spelen gaan de kinderen ijverig aan de slag om de klas weer op te ruimen en alles weer op zijn vaste plek terug te leggen.

Ook gaan wij weer meer naar buiten, de kinderen genieten van het buitenspelen en de wandelingen in het park. Iedere ochtend horen wij door het raam een vogeltje fluiten, hij lijkt met ons mee te zingen en de lentezon te begroeten.

Afgelopen week hebben wij stokken verzameld ter voorbereiding op de viering van Palmvasen. De stokken zijn inmiddels versierd en de kinderen kijken uit naar de optocht om de ontluikende lente te vieren.

Tweede klas Oosterwold leert vuur maken tijdens buitendag

De Vrijeschool Oosterwold wil een school zijn waar veel aandacht is voor thema's als natuur, duurzaamheid en gezonde voeding. De komende jaren krijgen deze thema's steeds meer vorm en worden ze ook meer zichtbaar. Daarbij hoort het adagium van de vrijeschool: leren door te ervaren. De

buitendag is daar nu al een mooi voorbeeld van.

In de visie van de Vrijeschool Oosterwold staat dat kinderen door praktische ervaringen leren over de waarde van voeding en het belang van zorg voor de natuur. Dat

leren gebeurt straks natuurlijk in en rond de moestuin op school, maar nu ook al tijdens de buitendag. De eerste, tweede en derde klassen gaan drie dagen per seizoen de natuur in met hun leerkracht en een natuurwijzer van de NatuurWijs, Agnes.

Maandag was het de beurt aan de tweede klas. 'Een fantastische ervaring', aldus juf Monique, die ondersteund werd door een

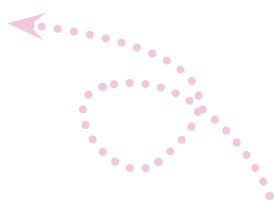
groepje ouders.

Het was de derde keer dat de klas de bossen bij de Kemphaan in mocht. Te zien is dat kinderen al steeds meer beginnen te zien en te voelen. Ze verwonderen zich en worden steeds meer nieuwsgierig naar wat ze tegenkomen in de natuur. Juf Agnes fungeert als lopende encyclopedie. Waren veel kinderen eerder nog wat angstig voor brandnetels, deze keer werden de blaadjes zonder vrees geplukt voor de thee.

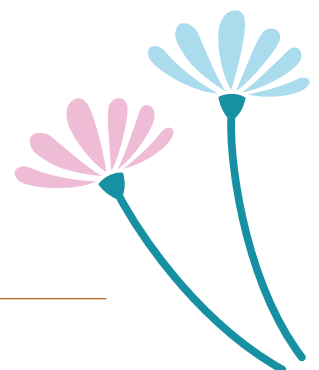
Het bos bleek dit keer vol te staan met daslook. In Nederland is wildplukken daarvan eigenlijk niet toegestaan, legde de juf uit. Maar nu er zoveel is, mochten de leerlingen best wel wat gebruiken voor de kruidenboter die ze zouden maken. Daarvoor werd ook zevenblad geplukt. Het was smullen geblazen!

Aan het eind van de dag aandacht voor vuur, en wat een wonder dat toch eigenlijk is. Vuur kun je op verschillende manieren maken. Bijvoorbeeld door een stukje metaal over een staafje van magnesium te schrapen. Laat je de vonkenregen op een afgebladerde bast van een boom of een watje terecht komen, dan heb je in een mum van tijd

een aardig vuurtje. De tweedeklassers mochten het zelf ervaren. Zo werd een heerlijke dag afgesloten met een gezellig kampvuur. De boterhammen kwamen rap tevoorschijn. 'Kijk juf ik heb van mijn broodje kaas een tosti gemaakt!'

Spoor van een ree op het pad

'De drie buitenonderwijsdagen waren echt een succes'

Juf Mireille van de eerste klas van de Vrijeschool Oosterwold vindt dat de buitendag van toegevoegde waarde is voor de school. De buitendagen probeert ze te verbinden aan het onderwijs.

Op 12 januari, op de eerste buitendag, was het koud maar gelukkig wel droog. Vol goede moed en dik aangekleed stonden de kinderen om 9:00 klaar bij de Kemphaan en zijn wij op pad gegaan. Al struinend door het bos ontdekten de kinderen rare afgebeten stammen. Op de grond lagen allemaal snippers

hout. De grote vraag was natuurlijk wie dat nu had gedaan. Door te onderzoeken en de juiste vragen te stellen kwamen de kinderen erachter dat de bever deze bomen had omgeknaagd. Al sluipend en struinend zijn wij door het bos gelopen. Het is mooi om de onderzoekende en de nieuwsgierige houding van de kinderen te zien. Zij verwonderen zich om zo veel moois uit de natuur. Als leerkracht is het mooi om ook met deze blik de dag te beleven.

In maart hadden wij besloten om van een halve dag een hele dag buitenonderwijs te maken. Op 8 maart was het zover en wat een mazzel hadden wij met het weer. Het leek wel voorjaar. De kinderen hebben echte botten van een ree gevonden. Wat een vondst was dat! Wij hebben deze meegenomen naar school en gaan ze neerleggen in ons zelf te maken museum. Ook zie je na twee dagen door de natuur struinen dat de kinderen zich veel bewuster zijn van de natuur om hen heen. Snel even wandelen van de ene plek naar de andere zit er niet in. Zij ontdekken van alles en speuren de grond en de omgeving af naar sporen en dieren. Door het mooie lentezonnetje ontwaakten de kikkers uit hun winterslaap en deze werden door de

kinderen ontdekt. Ook hebben wij in de modder een heel spoor van een ree gevonden. Ze moeten dus wel in de buurt zitten, helaas zijn wij er geen tegengekomen.

Het allermooiste van de dag was wel het zelf vuur maken met de fire steel. Alle kinderen uit klas 1 mochten onder begeleiding van de leerkracht en de ouders zelf vuur maken. Wat een triomf en blijdschap van de kinderen toen het was gelukt om helemaal zelf vuur te maken. De drie buitenonderwijsdagen waren echt een succes en wij zullen hier zeker mee doorgaan.

Column Marianne: De lente, we laten ons zien!

Mede dankzij ouders zijn er in deze tijd veel activiteiten die naast de reguliere lessen het schoolleven verrijken.

Leerlingen kunnen vanaf deze maand bijvoorbeeld leren schaken en zich op

een schaakwedstrijd storten. Het schoolvoetbal staat ook op de planning deze maand. Een sport waar teamwork en doorzettingsvermogen bij komt kijken. We hopen dat we in juni luidkeels ons mooie vrijeschoollied (een variatie op ondergedonder) meerstemming kunnen laten horen tijdens de Avond4Daagse. Daarnaast maken kinderen ook uitstapjes naar de bibliotheek of zijn ze op de Kemphaan voor een buitendag waar ze zelf vuur leren maken. Ik zie hoe de groepen zich met elkaar in de buitenruimte ontwikkelen. Ze zorgen voor elkaar en voor de omgeving.

Voor de zesdeklassers breekt ook een bijzondere tijd aan. Ze nemen de rol van oudsten aan en zijn als tutor aan het lezen met eersteklassers. Ook worden zogenoemde klasdoorbroken oefeningen gedaan rondom burgerschap. De kleintjes kijken zó naar zesdeklassers op dat ze spontaan even niets meer durven te zeggen. Na verloop van tijd wordt vaak op het schoolplein samen geknuffeld en gespeeld. Daarnaast leiden zesdeklassers ook trots nieuwe ouders rond in de school, dat gebeurt zelfs in het Engels. Naast hun gebruikelijke vakken staat ook toneel en kamp op het programma en dat is toch ook best een beetje spannend. In deze tijd zijn ze bezig met vormtekenen. Dat is niet alleen kunstzinnig, het doet ook een beroep op wiskundig inzicht en precisie. Hopelijk geeft dit alles ze houvast in de aanloop naar de middelbare school.

In en rondom de school bruist het ondertussen in de jongste klassen tijdens

de lentefeesten. De schooltuinen en pleinen worden plekken waar kinderen op hun knietjes op grond liggen en gangetjes en geultjes tussen de tegels maken. Ik zie de jongste kinderen dat elk jaar doen, op alle locaties. Zullen ze letterlijk de aarde wakker maken?

Voor mij wordt zichtbaar dat ik een keuze te maken heb. De opdracht van directeur is groot. Met twee scholen op drie locaties eigenlijk te groot. Naast een lerarentekort is er ook een groot schoolleiderstekort, dat is de reden dat het zo is gelopen. Ik heb de functie met liefde gedragen. Het komende schooljaar gaat er wat veranderen: naast mij komen anderen. Ik ga loslaten en dat vind ik moeilijk, want ik hou zo van alle kinderen, klassen en teams.

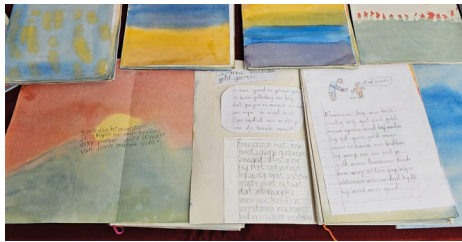
Thuis vroegen ze of we dan weer regelmatig rond zes uur gaan eten in plaats van om acht uur. Ik kijk ernaar uit dat dat straks weer kan!

Marjanne van der Stok
Directeur Vrijeschool Almere & Oosterwold

'Verhalen over Franciscus passen goed bij het thema burgerschap'

Dankbaarheid, eerlijkheid en rechtvaardigheid. Via fabels en verhalen over heiligen leren de kinderen op de vrijeschool in de tweede klas over dit soort grote thema na te denken. Renske en Daniël, leerkrachten van klas 2 op de Monteverdstraat, schrijven erover.

In de tweede klas staan de verhalen van heiligen centraal. Deze verhalen zijn een tegenhanger van de ondeugende verhalen van de fabels die ook in dit jaar verteld worden. Het

temperament van de kinderen wordt steeds duidelijker en dat kan betekenen dat ze wat meer van zich gaan laten horen.

De fabels laten de kinderen genieten van het ondeugende. De verhalen over Franciscus bieden de mogelijkheid om te oefenen met 'het goede te doen' en na te denken over hoe je een goed voorbeeld kunt zijn voor anderen. Het past heel goed binnen burgerschap, een thema waar dit jaar extra aandacht voor is.

Zo oefenen leerlingen om de belangen van zichzelf én van anderen te behartigen en denken ze, op een manier die past bij de leeftijd, na over grote thema's zoals wat rijkdom is, dankbaarheid, eerlijkheid en onrechtvaardigheid.

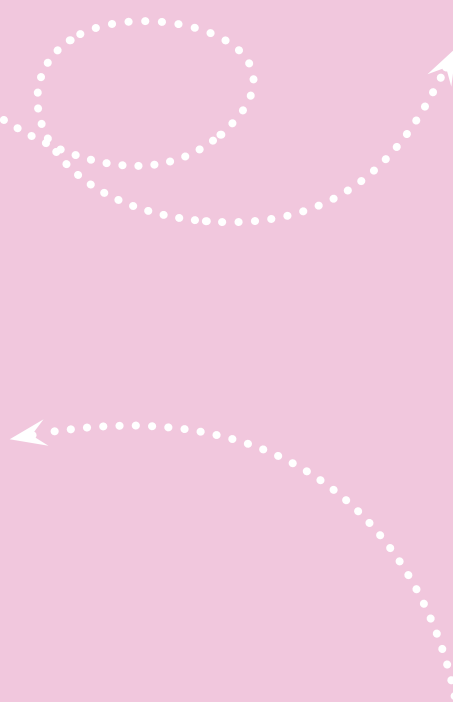
Wij hebben aan deze ontwikkeling gewerkt door het vertellen van verhalen en die te verwerken in een eigen gemaakt boek. De basis

voor dit boek was het 'Zonnelied' van Franciscus, geschreven in bijpassende schilderijen. Daarnaast hebben we eigen teksten geschreven over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld over hoe je je rijk kunt voelen.

Naast doelen voor de persoonlijke ontwikkeling zijn er in de periode ook vaak taal- of rekendoelen. Een belangrijk doel in de periode was het schrijven van een dialoog. Het verhaal van Franciscus en de wolf was hiervoor de inspiratie. Resultaten om trots op te zijn!

Op de Vrijeschool Almere krijgt burgerschapsonderwijs soms letterlijk vorm, zoals je hier kunt zien. Kinderen uit de eerste en de zesde klas maakten gezamenlijk allerlei geometrische vormen. De leerlingen werden uitgedaagd om samen te werken in groepjes met verschillende leeftijden. Het draait daarbij om elkaar helpen, zorgen voor elkaar. Wie heeft welke rol? Juf Saraya: "Alle kinderen moesten opgenomen worden in een groep. Iedereen heeft een plek niemand wordt buitengesloten. Het was heel leuk."

Leerlingen uit verschillende klassen hebben meegedaan aan een schaaktoernooi. Er deden 13 kinderen mee in totaal! Ze waren enthousiast en heel sportief. "Mooi om te zien hoe ze omgingen met winst en verlies en de strategie aanpasten naargelang de situatie", zegt meester Daniël.

‘Wij zien dat onze kinderen écht gezien worden op school’

Waarom kiezen ouders voor de vrijeschool? Iedere maand laten we een ouder aan het woord. Deze maand: Maaïke en Nils, ouders van Kiki en Cato. “Dat kinderen hier zoveel buiten zijn, woog absoluut mee in onze schoolkeuze.”

Wij zijn Maaïke en Nils, ouders van Kiki en Cato. Kiki (5) zit nu in de kleuterklas bij Juf Jeanette op de Monteverdistraat en onze jongste dochter Cato (bijna 4) komt daar over twee weken bij. We wonen op een gezellig hof in Almere-Haven op 15 fietsminuten van school. Absoluut, vloeken als het regent en koud is, maar zo de moeite waard.

Toen ik studeerde aan de Pabo en me verdiepte in het vrijeschoolonderwijs, becroop mij een beetje een geitenwollensokkengevoel. Nu ik ondertussen zelf een ouder en wat geitenwollensokkiger ben, past de vrijeschool eigenlijk heel goed bij ons gezin en onze manier van opvoeden. Ik kijk verder dan dat imago.

Wij zijn in Almere op meerdere scholen gaan kijken en dat was best prima. Maar toen we samen het schoolgebouw bij de Lierstraat zagen met de stokrozen op het schoolplein en alle knutselwerkjes voor het raam, wisten we het zeker: hier gaan we naar school. ‘We’, want zo voelt het ook een beetje. Op de ouderavond gaf de directrice direct aan dat je je als ouder ook echt bindt aan de school. Hoe leuk is het als je ouders welkom zijn in de klas.

De eerste ouderavond was best een eyeopener. We werden als ouders direct in het diepe gegooid. Die avond stond iedereen braaf mee te zingen en imiteerden we de handgebaren van juf Esther. Beetje ongemakkelijk ja, maar toch ook echt leuk. Later, onderweg naar huis, vonden we dat beiden ook bijzonder. We verwachten van kinderen dat ze de oefeningen doen met de juf. Dan is het logisch dat je als ouder ook meedoet.

Het heeft soms wat voeten in de aarde om te regelen dat je bij een opvoering in de klas kunt zijn, maar de kinderen zingen vol zelfvertrouwen hun lied voor alle ouders, dat wil je niet missen. Of op vrijdagmiddag de klas te boenen, dat is wel het moment dat mijn dochter even in alle rust trots haar werkjes kan laten zien. Dat ik zie waar ze graag mee speelt en dat ik hoor hoe ze praat met de juf.

Onze kinderen zijn van kleins af aan échte buitenkinderen (zijn niet alle kinderen dat?). Als baby lekker buiten dutten in de draagzak en vanaf dat ze konden lopen interesse voor modder, stenen, stokken en insecten. Dat ze op school zoveel buiten zijn, woog absoluut mee in onze schoolkeuze. Ze hebben op deze school oog voor de natuur en de wereld om hen heen.

En dan de knutsels! Er wordt geschilderd, getekend, gekneed met bijenwas en meer. Er komen stapels tekeningen mee naar huis. En dat begint al op de peuterspeelzaal. Beide kinderen gingen naar juf Jolijn en juf Mandy bij Christoffeltje. Op de eerste ochtend spelen mocht Cato, op dat moment 2 jaar, al direct aan de slag met een prikpen. Nu haar laatste paar keer spelen eraan komen, ben ik benieuwd naar de map vol werkjes die ze op haar laatste dag meekrijgt.

Waar we ons op verheugen is dat Cato straks bij Kiki in de klas komt. Dat ze samen bij juf Jeanette in de klas komen. Wat een voorsprong als je je zus al in de klas hebt. Cato die stiekem al kennis heeft gemaakt met juf en de kinderen uit de klas. Wij zien dat onze kinderen écht gezien worden op school, ook als het even niet lekker gaat of als ze moe zijn. De ruimte die er is om te spelen, dat wens je toch iedere kleuter toe?

Dit is de 22ste ouderblog. Wil je ook jouw verhaal delen? Mail naar vrijemare@vrijeschool-almere.nl
Eerdere blogs zijn te lezen op via vrijeschool-almere.nl/tag/ouderblog

Helga van Muijen Meditatief dansen en bewegen

Helga van Muijen, oud-IB'er bij ons op school, schrijft in haar eigen rubriek over opvoedingsthema's en de antroposofie. Dit keer aandacht euritmie.

Meestal loop ik een tijdje rond met een onderwerp om het te laten rijpen in mijn hoofd en om vorm te laten krijgen. Deze keer zat ik in de auto te wachten toen mijn ega een boodschap deed. Waarom krijg je dan als mens ineens een inval? Ik ben er elke keer weer verbaasd over en dankbaar voor. Misschien omdat ik al wachtend een echtpaar met een paar kinderen de winkel zag binnengaan. Zij hadden alle tijd en gingen hun kinderen voor in het aanwijzen en uitleggen van sommige dingen in de winkel. Zij waren in alle opzicht een voorbeeld van je kinderen meenemen in de wereld van begrippen en ervaringen van volwassenen. Het ontroerde mij. En vanuit die ontroering kwam de sprong. Ineens hoorde ik in mijn hoofd de stem van de omroeper ('speaker') van de 'Powwows' die wij regelmatig bezoeken. Powwows zijn bijeenkomsten van indianen die met elkaar dansen beoefenen die ze van hun voorouders hebben geleerd en die ze hebben omgevormd tot een eigen, unieke dans. Dansen op muziek met een diepere laag en verbinding met de aarde en met spiritualiteit.

Ze dansen voor zichzelf en voor elkaar, niet voor het publiek, zoals de folklore-optredens in ons land. Elke Powwow begint met de entree van de jongsten en de jongeren, zij lopen voorop de cirkel binnen. De hele kleinen aan de hand van hun ouder of gedragen op de arm. Zo worden ze ingeleid en opgenomen in de volwassen wereld. De speaker roept dan de woorden die mij elke keer weer ontroeren: 'Here comes the next generation!' En met wat een blijdschap en trots wordt dit getoond.

'Here comes the next generation!' Zo kun je ook kijken naar je eigen kinderen en naar de leerlingen op school. Zo kun je ze ook benaderen en aan de hand nemen in de wetenschap dat je onderdeel mag zijn van hun vorming en kennis over de dingen van de wereld van de volwassen waarnaar ze op weg zijn. En dat je daarin als ouders en school samen optrekt.

Zo mag je als ouder en leerkracht het kind ook elke keer (elke dag) opnieuw tegemoet treden. Met eerbied en ontzag voor de potenties van

de nieuwe generatie, die haar eigen opdracht komt vervullen op deze aarde. Meditatief dansen en bewegen vormen daarvoor een prachtige invulling. Er ligt een diepere laag en betekenis in verscholen. En zo komen we dan bij 'euritmie' terecht...

Euritmie is ook dansen op muziek met een diepere laag en verbinding met de aarde en met spiritualiteit. Beweging met een bedoeling. Wat een prachtige herinnering heb ik aan de euritmielessen op onze school, waarin de kinderen hand in hand als een grote slinger al zingend de grote zaal ingingen als ze werden opgehaald voor hun les. In het vrijeschoolonderwijs is het doel van de pedagogische euritmie het kind te laten worden wie het werkelijk is. Omdat een mens verschillende levensfasen doorloopt, is de invulling van de euritmieles afgestemd op de leeftijd van de kinderen. Daarover volgende keer meer!